Il-qorti ta' liema pajjiż hija responsabbli?

Latvja

1 Fejn għandi nippreżenta rikors: quddiem qorti ċivili ordinarja jew quddiem qorti speċjalizzata (pereżempju qorti industrijali)?

Il-Liġi dwar il-Proċedura Ċivili (*Civilprocesa likums*) tiggarantixxi d-dritt ta' kull persuna, fiżika jew ġuridika, għal protezzjoni tad-drittijiet ċivili tagħha permezz tal-qrati, jekk dawn jiġu miksura jew kontestati, u l-protezzjoni bil-qorti ta' kull interess imħares mil-liġi. Bħala regola ġenerali, it-tilwim ċivili kollha jinstemgħu mill-qrati, skont il-proċeduri ordinarji tal-qrati. F'każijiet eċċezzjonali, u fejn ikun speċifikat mil-liġi biss, it-tilwim ċivili jistgħu jiġu deċiżi permezz ta' proċeduri ekstraġudizzjarji oħra. Fejn tipprovdi l-liġi, qorti tisma' wkoll it-talbiet imressqa mill-persuni fiżiċi u ġuridiċi li min-natura tagħhom ma jaqgħux fil-qasam ċivili. Madankollu, l-assenjazzjoni ta' tilwima ssir dejjem minn qorti jew imħallef. Jekk il-qorti jew l-imħallef jagħraf li tilwima ma taqax fil-ġuriżdizzjoni ta' qorti, id-deċiżjoni f'dan is-sens tindika l-korp responsabbli biex jiddeċiedi mit-tilwima.

Fl-istess ħin, ir-regoli ordinarji tal-ġuriżdizzjoni huma soġġetti għal ċerti eċċezzjonijiet li jistabbilixxu liema qorti tisma' l-kawża fl-ewwel istanza.

Qorti speċjalizzata tal-Affarijiet Ekonomiċi, li tisma' ċerti kategoriji tal-kawżi ċivili u kriminali, ilha topera fil-Latvja mill-31 ta' Marzu 2021.

2 Meta l-qrati ċivili ordinarji jkollhom il-ġuriżdizzjoni (jiġifieri jkunu l-qrati responsabbli għal każijiet bħal dawn) kif nista' nkun naf f'liema qorti għandi nagħmel ir-rikors?

Il-qrati distrettwali (*rajona tiesa*) u l-qrati tal-ibliet (*pilsētas tiesa*) huma l-qrati tal-ewwel istanza f'kawżi ċivili. Il-Qorti tas-Subborg ta' Vidzeme tal-Belt ta' Riga (*Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa*) teżamina każijiet fejn il-fajls jirreferu għal kwistjoni ta' sigrieti tal-Istat u każijiet rigward il-protezzjoni ta' privattivi, topografija tal-prodotti semikondutturi, diżinji, trademarks u indikazzjonijiet ġeografiċi. L-Uffiċċju tar-Reġistru tal-Artijiet ta' qorti distrettwali (belt) teżamina r-rikorsi għall-eżekuzzjoni mhux kontestata ta' obbligi (*bezstrīdus piespiedu izpildīšana)* u l-eżekuzzjoni obbligatorja ta' obbligi fuq avviż tal-qorti (*saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtība*), kif ukoll rikorsi għall-konferma ta' dikjarazzjonijiet ta' subbasti (*izsoles aktu apstiprināšana*), ħlief għall-konferma f'każijiet rigward proċedimenti ta' insolvenza.

2.1 Issir distinzjoni bejn il-qrati ċivili ordinarji inferjuri u superjuri (pereżempju qrati distrettwali bħala qrati inferjuri u qrati reġjonali bħala qrati superjuri) u jekk issir, liema qorti tkun kompetenti biex tisma' l-każ tiegħi?

Il-mertu tal-kawża ma jistax jiġi eżaminat minn qorti superjuri jekk il-kawża ma tkunx għadha nstemgħet minn qorti inferjuri. Il-qorti tal-ewwel istanza għall-kawżi ċivili hija l-qorti distrettwali jew tal-belt jew il-qorti reġjonali (*apgabaltiesa*). Fil-proċedimenti ċivili l-kawżi jiġu meqjusa fil-mertu mill-qorti tal-ewwel istanza b'ġuriżdizzjoni għal dak it-tip ta' kawża, suġġett u post tat-tilwima.

2.2 Ġuriżdizzjoni territorjali (liema qorti tkun kompetenti biex tisma' l-każ tiegħi, il-qorti tal-belt A jew dik tal-belt B?)

Il-kawżi ċivili jiġu assenjati għas-smigħ fl-ewwel istanza lil qrati fi gradi differenti, skont is-suġġett: il-kawżi jiġu klassifikati skont il-kategorija jew in-natura tat-talba. Irid jingħad ukoll li anki qrati fl-istess grad għandhom il-ġuriżdizzjoni territorjali tagħhom stess.

2.2.1 Ir-regola bażika tal-ġuriżdizzjoni territorjali

Il-proċeduri ġenerali dwar il-ġuriżdizzjoni territorjali jistabbilixxu li talba kontra persuna fiżika għandha titressaq quddiem il-qorti tal-post ta' residenza ddikjarat tagħha (l-Artikolu 26 tal-Liġi dwar il-Proċedura Ċivili). Talba kontra persuna ġuridika għandha titressaq quddiem il-qorti tal-post fejn ikollha l-uffiċċju reġistrat tagħha. B'hekk il-qorti xierqa tal-ewwel istanza tiġi determinata mis-suġġett tal-kawża u mir-regoli dwar il-ġuriżdizzjoni territorjali.

2.2.2 Eċċezzjonijiet għar-regola bażika

Il-Liġi dwar il-Proċedura Ċivili tispeċifika wkoll l-eċċezzjonijiet għar-regoli dwar il-ġuriżdizzjoni territorjali fil-kawżi ċivili, fejn ir-rikorrent jista' jagħżel li jiftaħ kawża jew skont id-dispożizzjonijiet ġenerali dwar il-ġuriżdizzjoni territorjali, jiġifieri jidher quddiem il-qorti tal-post ta' residenza ddikjarat jew l-uffiċċju reġistrat tal-intimat jew jiftaħ kawża quddiem qorti tal-ewwel istanza differenti, fl-istess grad, li l-liġi tindika bħala qorti alternattiva.

2.2.2.1 Meta nkun nista' nagħżel bejn il-qorti fil-post fejn jgħix l-intimat (il-qorti li tiġi ddeterminata skont l-applikazzjoni tar-regola bażika) u qorti oħra?

Talba kontra intimat li ma għandux post ta' residenza ddikjarat titressaq quddiem qorti li tiġi magħżula skont il-post ta' residenza *de facto* tal-intimat.

Jekk il-post ta' residenza *de facto* tal-intimat ma jkunx magħruf, jew jekk l-intimat ma jkollux post ta' residenza permanenti fil-Latvja, it-talba titressaq quddiem il-qorti tal-post fejn tinsab kwalunkwe proprjetà immobbli tal-intimat, jew tal-aħħar post ta' residenza magħruf tiegħu.

F'ċerti każijiet speċifikati mil-liġi, rikorrent għandu ċerti drittijiet biex jagħżel fejn iressaq talba, quddiem qorti magħżula skont il-post ta' residenza ddikjarat tal-intimat jew l-uffiċċju reġistrat jew quddiem qorti oħra.

2.2.2.2 Meta jkun meħtieġ li nagħżel qorti differenti minn dik fil-post fejn jgħix l-intimat (il-qorti ddeterminata skont l-applikazzjoni tar-regola bażika)?

Ir-regoli dwar l-għażla tal-ġuriżdizzjoni mir-rikorrent huma stabbiliti fl-Artikolu 28 tal-Liġi dwar il-Proċedura Ċivili, li tagħti lista dettaljata tat-tip ta' kawżi u qrati alternattivi li quddiemhom tista' titressaq talba:

kawża minħabba l-attivitajiet ta' sussidjarju jew uffiċċju rappreżentattiv ta' persuna ġuridika tista' titressaq ukoll fil-qorti fejn jinsab l-uffiċċju reġistrat tas-sussidjarju jew tal-uffiċċju rappreżentattiv;

kawża għall-irkupru tal-manteniment tat-tfal jew tal-ġenituri jew tal-filjazzjoni tista' titressaq ukoll quddiem il-qorti tal-post ta' residenza ddikjarat tar-rikorrent;

kawża dwar korriment personali (l-Artikoli 1635, 2347-2353 tal-Kodiċi Ċivili (*Civillikums*)) tista' titressaq ukoll fil-qorti tal-post ta' residenza ddikjarat tar-rikorrent jew il-post fejn seħħ il-korriment;

kawża dwar ħsara fuq proprjetà ta' persuna fiżika jew ġuridika tista' titressaq ukoll fil-qorti tal-post fejn saret il-ħsara;

kawża għar-restituzzjoni ta' proprjetà, jew kumpens għall-valur tagħha, tista' titressaq ukoll quddiem il-qorti tal-post ta' residenza ddikjarat tar-rikorrent;

kawżi marittimi jistgħu jitressqu wkoll fil-qorti tal-post fejn ġie sekwestrat il-bastiment proprjetà tal-intimat;

kawża kontra diversi intimati li jgħixu jew jinsabu f'diversi postijiet tista' titressaq fil-qorti tal-post ta' residenza jew l-uffiċċju reġistrat ta' intimat minnhom;

kawża ta' divorzju jew annullament taż-żwieġ tista' titressaq quddiem il-qorti skont l-għażla tar-rikorrent jew tal-post ta' residenza ddikjarat tar-rikorrent, iżda fin-nuqqas ta' dan, quddiem il-qorti tal-post ta' residenza *de facto* tar-rikorrent, jekk:

il-minuri jgħixu mar-rikorrent;

iż-żwieġ li se jinħall ġie ċċelebrat ma' persuna li qed tiskonta sentenza ta' ħabs;

iż-żwieġ li se jinħall ġie ċċelebrat ma' persuna li ma għandhiex post ta' residenza ddikjarat, il-post ta' residenza tagħha ma jkunx magħruf jew tgħix barra l-pajjiż;

kawża minħabba relazzjoni ta' impjieg tista' titressaq ukoll fil-qorti tal-post ta' residenza ddikjarat jew tal-post tax-xogħol tar-rikorrent.

Jekk ir-rikorrent fil-każijiet imsemmija hawn fuq ma jkollux post ta' residenza ddikjarat, tista' titressaq talba quddiem il-qorti tal-post ta' residenza *de facto* tar-rikorrent.

Hemm ukoll dispożizzjoni rigward il-ġuriżdizzjoni esklussiva fil-kawżi ċivili, li tieħu preċedenza mhux biss fuq il-ġuriżdizzjoni territorjali ordinarja iżda wkoll fuq kull forma oħra ta' ġuriżdizzjoni territorjali. Il-ġuriżdizzjoni hija determinata mit-tip ta' kawża fil-każijiet li ġejjin:

kawża dwar id-drittijiet ta' sjieda jew drittijiet ta' proprjetà oħra fir-rigward ta' proprjetà immobbli jew marbuta magħhom, jew kawża dwar ir-reġistrazzjoni ta' dawn id-drittijiet fir-reġistru tal-artijiet jew it-tneħħija ta' dawn id-drittijiet u l-esklużjoni tal-proprjetà mir-rekord tal-istħarriġ, trid titressaq quddiem il-qorti tal-post fejn tinsab il-proprjetà;

meta l-kawża tinġieb kontra l-patrimonju tad-decujus, u ma hemmx eredi magħrufa li ġew konfermati jew aċċettaw il-wirt, il-ġuriżdizzjoni hija tal-qorti tal-post ta' residenza ddikjarat jew tal-post ta' residenza *de facto* tad-decujus, iżda jekk il-post ta' residenza ddikjarat jew il-post ta' residenza *de facto* ma jkunx fil-Latvja jew ma jkunx magħruf, il-ġuriżdizzjoni hija tal-qorti tal-post fejn tinsab il-proprjetà tal-patrimonju jew parti minnha.

Il-ġuriżdizzjoni esklussiva tinsab ukoll f'atti leġiżlattivi oħra.

Id-dispożizzjonijiet li ġejjin japplikaw ukoll f'każijiet soġġetti għal proċedimenti ġudizzjarji speċjali:

rikors għall-approvazzjoni ta' adozzjoni jrid jiġi ppreżentat lill-qorti tal-post ta' residenza ddikjarat ta' min se jaddotta, jew fin-nuqqas il-post ta' residenza *de facto* tiegħu; rikors għall-annullament ta' adozzjoni jrid jiġi ppreżentat quddiem il-qorti tal-post ta' residenza ddikjarat tar-rikorrent, jew fin-nuqqas il-post ta' residenza *de facto* tiegħu.

Rikors għall-approvazzjoni ta' adozzjoni minn ċittadin barrani jew persuni li tgħix fi stat barrani jrid jiġi ppreżentat quddiem il-qorti tal-post ta' residenza ddikjarat tal-persuna adottata, iżda jekk il-persuna adottata tkun f'kustodja mhux fil-familja r-rikors irid jiġi ppreżentat lill-qorti tal-post fejn qed tiġi pprovduta l-kura u l-kustodja. (l-Artikolu 259(2) tal-Liġi dwar il-Proċedura Ċivili).

Rikors għall-interdizzjoni minħabba diżordni mentali jew diżordni tas-saħħa oħra jrid jiġi ppreżentat lill-qorti tal-post ta' residenza ddikjarat ta' dik il-persuna, jew fin-nuqqas il-post ta' residenza *de facto* tagħha; jekk il-persuna tkun ġiet trasferita f'istituzzjoni medika, ir-rikors irid jiġi ppreżentat quddiem il-qorti tal-post fejn tinsab l-istituzzjoni medika. (l-Artikolu 264 tal-Liġi dwar il-Proċedura Ċivili).

rikors għall-inabilitazzjoni u għat-twaqqif ta' trusteeship għal persuna minħabba l-istil ta' ħajja mhux għaqli u ta' tberbiq, jew użu eċċessiv ta' alkoħol jew sustanzi intossikanti oħra, irid jiġi ppreżentat fil-qorti tal-post ta' residenza ddikjarat tal-persuna, jew fin-nuqqas, fil-post ta' residenza *de facto* tagħha (l-Artikolu 271 tal-Liġi dwar il-Proċedura Ċivili);

kwistjonijiet dwar it-trusteeship għall-proprjetà ta' persuna assenti jew mitlufa jridu jiġu deċiżi mill-qorti tal-aħħar post ta' residenza tagħha (l-Artikolu 278 tal-Liġi dwar il-Proċedura Ċivili);

rikors sabiex persuna mitlufa tiġi ddikjarata mejta jrid jiġi ppreżentat lill-qorti tal-aħħar post ta' residenza tagħha (l-Artikolu 282 tal-Liġi dwar il-Proċedura Ċivili);

rikors sabiex jiġu stabbiliti l-fatti b'rilevanza legali minn qorti jrid jiġi ppreżentat quddiem il-qorti tal-post ta' residenza ddikjarat tar-rikorrent, jew fin-nuqqas il-post ta' residenza *de facto* tiegħu (l-Artikolu 290 tal-Liġi dwar il-Proċedura Ċivili);

rikors sabiex jintemmu drittijiet fuq proprjetà immobbli jrid jiġi ppreżentat quddiem il-qorti tal-post fejn tinsab il-proprjetà; rikors sabiex jintemm kull dritt ieħor jrid jiġi ppreżentat quddiem il-qorti tal-post ta' residenza ddikjarat tar-rikorrent, jew fin-nuqqas il-post ta' residenza *de facto* tiegħu, jew f'każ ta' persuna ġuridika l-uffiċċju reġistrat, sakemm mhux previst mod ieħor mil-liġi (l-Artikolu 294(2) tal-Liġi dwar il-Proċedura Ċivili);

rikors għall-kanċellament ta' dokument mitluf, misruq jew meqrud u t-tiġdid tad-drittijiet marbuta miegħu jrid jiġi ppreżentat quddiem il-qorti tal-post ta' ħlas indikat fuq id-dokument, jew, jekk ma jkunx magħruf, quddiem il-qorti tal-post ta' residenza ddikjarat tad-debitur, jew fin-nuqqas il-post ta' residenza *de facto* tad-debitur, jew f'każ ta' persuna ġuridika, l-uffiċċju reġistrat tagħha; jekk il-post ta' residenza *de facto* jew l-uffiċċju reġistrat tad-debitur ma jkunx magħruf, ir-rikors irid jiġi ppreżentat quddiem il-qorti tal-post fejn inħareġ id-dokument (l-Artikolu 299 tal-Liġi dwar il-Proċedura Ċivili);

rikors għall-fidi taċ-ċens ta' proprjetà immobbli jrid jiġi ppreżentat quddiem il-qorti tal-post fejn tinsab il-proprjetà (l-Artikolu 336 tal-Liġi dwar il-Proċedura Ċivili);

il-qorti għandha teżamina kawża rigward proċedimenti għal protezzjoni legali skont l-indirizz legali tad-debitur kif reġistrat għad-debitur tliet xhur qabel is-sottomissjoni tar-rikors lill-qorti (l-Artikolu 341.1 tal-Liġi dwar il-Proċedura Ċivili);

kawża rigward proċedimenti ta' insolvenza għal persuna ġuridika wara rikors tad-debitur, il-kreditur, jew il-maġġoranza tal-kredituri kif speċifikat fl-Artikolu 42 (3) tal-Liġi dwar l-Insolvenza (*Maksātnespējas likums*) għandha tiġi eżaminata mill-qorti skont l-indirizz legali tad-debitur kif irreġistrat għad-debitur tliet xhur qabel is-sottomissjoni tar-rikors lill-qorti. F'kawża dwar il-bidu ta' proċedimenti ta' insolvenza kif stabbilit fl-Artikolu 3(1) tar-Regolament tal-Kunsill Nru 1346 /2000, hija l-qorti bbażata fil-post ta' interess ewlieni tad-debitur li għandha ġuriżdizzjoni, iżda f'kawża ta' bidu ta' proċedimenti ta' insolvenza kif stabbilit fl-Artikolu 3(2) tal-istess Regolament, għandha ġuriżdizzjoni l-qorti bbażata fil-post tal-impriża tad-debitur (skont it-tifsira tal-Artikolu 2(h) tar-Regolament tal-Kunsill Nru 1346/2000) (l-Artikolu 363.1 tal-Liġi dwar il-Proċedura Ċivili);

kawża dwar l-insolvenza ta' persuna fiżika fuq rikors minnha għandha tinstema' mill-qorti tal-post ta' residenza ddikjarat tad-debitur kif reġistrat għad-debitur tliet xhur qabel is-sottomissjoni tar-rikors lill-qorti, iżda fin-nuqqas skont il-post ta' residenza *de facto* tad-debitur. Kawża dwar il-bidu ta' proċedimenti ta' insolvenza kif stabbilit fl-Artikolu 3(1) tar-Regolament tal-Kunsill Nru 1346/2000 għandha tiġi eżaminata mill-qorti skont il-post ta' interess ewlieni tad-debitur, iżda f'kawża ta' bidu ta' proċedimenti ta' insolvenza kif stabbilit fl-Artikolu 3(2) tal-istess Regolament, għandha ġuriżdizzjoni l-qorti bbażata fil-post tal-impriża tad-debitur (skont it-tifsira tal-Artikolu 2(h) tar-Regolament tal-Kunsill Nru 1346/2000) (l-Artikolu 363.22 tal-Liġi dwar il-Proċedura Ċivili);

kwistjonijiet dwar l-insolvenza jew il-likwidazzjoni ta' istituzzjonijiet ta' kreditu jridu jiġu deċiżi mill-qorti tal-post fejn ikollha l-uffiċċju reġistrat l-istituzzjoni ta' kreditu (l-Artikolu 364 tal-Liġi dwar il-Proċedura Ċivili);

impjegatur jista' jressaq rikors sabiex strajk jew avviż ta' strajk jiġi ddikjarat illegali, abbażi tar-raġunijiet stabbiliti fil-Liġi dwar l-Istrajks (*Streiku likums*) u f' konformità mal-proċedura prevista hemmhekk. Ir-rikors għad-dikjarazzjoni ta' illegalità ta' strajk jew avviż ta' strajk irid jiġi ppreżentat quddiem il-qorti tal-post fejn se jinżamm l-istrajk (l-Artikolu 390 tal-Liġi dwar il-Proċedura Ċivili);

ir-rappreżentanti tal-ħaddiema jistgħu jressqu rikors biex lock-out jew avviż ta' lock-out jiġi ddikjarat illegali, abbażi tar-raġunijiet stabbiliti fil-Liġi dwar it-Tilwim Industrijali (*Darba strīdu likums*) u skont il-proċedura prevista hemmhekk. Ir-rikors għad-dikjarazzjoni ta' illegalità ta' lock out jew ta' avviż ta' lock out irid jiġi ppreżentat quddiem il-qorti tal-post fejn se jinżamm il-lock out (l-Artikolu 394.1 tal-Liġi dwar il-Proċedura Ċivili).

Kawżi relatati mal-eżekuzzjoni mhux kontestata ta' obbligi (*saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšana*):

rikorsi għall-bejgħ volontarju ta' proprjetà immobbli b'irkant il-qorti jridu jiġu ppreżentati lill-qorti distrettwali jew tal-belt tal-post fejn tinsab il-proprjetà immobbli (l-Artikolu 395 tal-Liġi dwar il-Proċedura Ċivili);

rikorsi għall-eżekuzzjoni mhux kontestata ta' pagamenti ta' flus jew ir-ritorn ta' proprjetà mobbli jew għall-eżekuzzjoni mhux kontestata ta' obbligi kuntrattwali li jiġu garantiti bi pleġġ kummerċjali jridu jiġu ppreżentati lill-uffiċċju tar-reġistru tal-artijiet tal-qorti distrettwali jew tal-belt tal-post ta' residenza ddikjarat tad-debitur, jew fin-nuqqas il-post ta' residenza *de facto* tiegħu (l-Artikolu 403(1) tal-Liġi dwar il-Proċedura Ċivili);

rikorsi għall-eżekuzzjoni mhux kontestata ta' dokumenti li jiggarantixxu proprjetà immobbli, jew l-eżekuzzjoni mhux kontestata ta' obbligu għall-iżgumbrament jew r-ritorn ta' proprjetà immobbli b'lokazzjoni mikrija, iridu jiġu ppreżentati lill-uffiċċju tar-reġistru tal-artijiet tal-qorti distrettwali jew tal-belt tal-post fejn tinsab

il-proprjetà immobbli. Jekk għadd ta' proprjetajiet immobbli huma l-garanzija ta' obbligu, u r-rikorsi jaqgħu fil-ġuriżdizzjoni tal-uffiċċji tar-reġistru tal-artijiet ta' qrati distrettwali jew tal-belt differenti, ir-rikors għandu jinstema' mill-uffiċċju tar-reġistru tal-artijiet tal-qorti distrettwali jew tal-belt tal-post fejn tinsab il-proprjetà immobbli, skont l-għażla tar-rikorrent (l-Artikolu 403(2) tal-Liġi dwar il-Proċedura Ċivili).
rikorsi għall-eżekuzzjoni mhux kontestata abbażi ta' obbligu ta' ipoteka ta' vapur iridu jiġu ppreżentati lill-uffiċċju tar-reġistru tal-artijiet tal-qorti distrettwali jew tal-belt tal-post fejn hija reġistrata din l-ipoteka (l-Artikolu 403(3) tal-Liġi dwar il-Proċedura Ċivili).

Kawżi marbuta mal-eżekuzzjoni ta' obbligi fuq avviż tal-qorti (*saistību piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtība*):

Rikors għall-eżekuzzjoni ta' obbligi fuq avviż tal-qorti jrid jiġi ppreżentat lill-uffiċċju tar-reġistru tal-artijiet tal-qorti distrettwali jew tal-belt tal-post ta' residenza ddikjarat tad-debitur, jew fin-nuqqas il-post ta' residenza *de facto* tiegħu jew l-uffiċċju reġistrat (l-Artikolu 406.2 tal-Liġi dwar il-Proċedura Ċivili).

2.2.2.3 Il-partijiet jistgħu jagħtu l-ġuriżdizzjoni lil qorti li altrimenti ma tkunx kompetenti?

Iva, din il-possibilità teżisti: Skont il-leġiżlazzjoni Latvjana l-partijiet jistgħu jagħżlu l-qorti b'ġuriżdizzjoni territorjali għall-kawża tagħhom bi ftehim bejniethom. Fil-konklużjoni ta' kuntratt il-partijiet jistgħu jispeċifikaw il-qorti tal-ewwel istanza fejn jista' jiġi deċiż tilwim futur marbut mal-kuntratt jew fil-kisba tat-termini tiegħu. Huma ma jistgħux ibiddlu l-ġuriżdizzjoni fir-rigward tas-suġġett ta' tilwima, jiġifieri l-grad tal-qorti li se tisma' l-kawża fl-ewwel istanza (l-Artikolu 25 tal-Liġi dwar il-Proċedura Ċivili); lanqas jistgħu jbiddlu l-ġuriżdizzjoni esklussiva (l-Artikolu 29 tal-Att). Il-ġuriżdizzjoni bi ftehim hija soġġett għal żewġ kundizzjonijiet:

l-għażla tal-ġuriżdizzjoni tista' ssir biss f'każ ta' tilwim kuntrattwali;

il-ftehim li jiddetermina l-ġuriżdizzjoni territorjali jrid jintlaħaq meta jiġi konkluż il-kuntratt, u trid tiġi indikata l-qorti speċifika li tisma' tilwima potenzjali fl-ewwel istanza.

3 Meta l-ġuriżdizzjoni tkun tal-qrati speċjalizzati, kif nagħmel biex inkun naf quddiem liema qorti għandi nippreżenta r-rikors?

Skont il-leġiżlazzjoni Latvjana, il-qrati b'ġuriżdizzjoni ġenerali jisimgħu kemm kawżi ċivili kif ukoll kriminali. Il-Latvja ma għandhiex qrati speċjalizzati, pereżempju qrati tal-familja, jew imħallfin li jispeċjalizzaw fi kwistjonijiet legali partikolari, kif inhu l-każ f'pajjiżi oħra.

Kif spjegat aktar 'il fuq, il-mertu ta' kawża ċivili jitqies f'qorti tal-ewwel istanza u ma jistax jerġa' jiġi eżaminat minn qorti ogħla sakemm il-qorti inferjuri tkun qatgħet il-kawża. Il-qorti tal-ewwel istanza għall-kawżi ċivili hija l-qorti distrettwali (belt) li fil-ġuriżdizzjoni tagħha taqa' l-kawża. Bħala regola ġenerali, il-kawżi ċivili kollha jaqgħu fil-ġuriżdizzjoni tal-qrati, li jittrattawhom skont il-proċeduri ordinarji tal-qorti.

L-aħħar aġġornament: 27/04/2023

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali ta' din il-paġna tinżamm mill-punt ta' kuntatt tan-NĠE rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidhirx fit-traduzzjonijiet. La l-NĠE u lanqas il-Kummissjoni Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.